

Hoe gaan verpleegkundigen om met ethische problemen in de patiëntenzorg? Welke mogelijkheden zien ze zelf? In drie op ware gebeurtenissen gebaseerde casus worden verschillende manieren beschreven waarop verpleegkundigen met ethische problemen omgaan. Die manieren zijn: op basis van een eigen rol, een eigen domein of een eigen ethiek. We zien verpleegkundigen streven naar een positie als belangenbehartiger van de patiënt, als zelfstandig beroepsbeoefenaar met een eigen beroepsdomein en uitgaan van de zorgethiek. Het lezen van de patiëntengeschiedenissen maakt al veel duidelijk.

In alle verhalen komt het belang van een persoonlijke relatie tussen verpleegkundige en patiënt naar voren. Het is een voor waarde om de rol van belangenbehartiger voor patiënten te kunnen opnemen. De verpleegkundigen in de casus worstelen met hun verantwoordelijkheden. Wat heeft voorrang, de relatie met de patiënt en diens zorgbehoefte, de protocollen en regels en richtlijnen van de beroepsgroep of de eisen van de instelling waar wordt gewerkt? Het balanceren van alle verantwoordelijkheden blijkt een hele opgave. Er is veel belangstelling bij verpleegkundigen voor de zorgethiek. Bij toepassing ervan wordt duidelijk dat de zorgethiek sterker en praktischer wordt als er tegelijkertijd ook aandacht is voor het eigen verpleegkundige domein en de eigen verpleegkundige rol van belangenbehartiger.

Verpleegkundige beroepsethiek sluit af met concrete voorstellen hoe verpleegkundigen hun praktisch oordeelsvermogen kunnen ontwikkelen en in de dagelijkse beroepspraktijk samen met patiënten kunnen afwegen wat voor die patiënten goed is en hoe ze daarnaar kunnen handelen.

Mirjam Houtlosser is verpleegkundige en ethicus, werkzaam als docent-onderzoeker bij de sectie Ethiek en Recht van de Gezondheidszorg van het Leids Universitair Medisch Centrum. Ze geeft ethiekonderwijs aan de geneeskundeopleiding en verpleegkundige bij- en nascholingen. Haar promotieonderzoek betrof de ethiek van verpleegkundigen. Dit praktijkboek is op basis daarvan samengesteld. Ze is naast Hans Tenwolde medeauteur van Verpleegethiek (2009). Sinds 2004 is ze lid van de Commissie Ethiek van de

beroepsvereniging voor verpleegkundigen en verzorgenden V&VN.

